

U T L Å T A N D E

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen avseende företag för torrläggning av s.k. "Gatlidsgärdet" inom Nävstads by i Södra Vi socken av Kalmar län.

Förrättningen har företagits till behandling på grund av förordnande utfärdat av länsstyrelsen i Kalmar län på ansökan av Arvid Johansson samt G.A.Svenssons sterbhus genom Ragnar Svensson.

Marken ifråga har varit föremål för syneförrättning åren 1918 - 1919 enligt bestämmelserna i 1879 års dikningslag. Denna ske förrättning avslutades 14 juli 1919. Mot förrättningen har enligt vad upplyst blivit besvär icke anförts. Av 1919 års synehandlingar inhämtas följande.

" Området omfattar en areal av 2,49 har vattensjuk mark, varav 2,445 har åker och 0,045 har äng. Jordmånen består av delvis stenbunden dy-eller lermylla på botten av lera.

Det genom området nu befintliga avloppsdiket skall, för t- erhållande av fullständig torrläggning av marken, upptagas till de å profil-och sektionsritningarna angivna dimensionerna. Avloppets nederbördsområde är relativt obetydligt, endast omkring 30 hektar, varför den vattenmängd, som avloppet även vid flod har att avbörda, icke är av betydelse att inverka bestämmande på avloppets dimensioner. Dessa hava därför blivit föreslagna med ute-

slutande hänsyn till erhållande av tillräckligt torrläggningsdjup å marken samt till dikets framtida bestånd.

Bottenbredden har sålunda föreslagits till 0,5 meter, sidolutningen till 1:1,5 och bottenlutningen till 0,5:1000.

Kostnaden för upptagande av detta avloppsdike har, efter ett dagsverkspris av 8:- kr. beräknats till 2120:-kr., vari ingår ett belopp av 400:-kr för ombyggnad, enligt särskilt uppgjord ritning, av trumma för byvägen över avloppet.

Ett alternativt förslag har uppgjorts för områdets torrläggning medelst en rörledning. Från nederbördsområdet 30 har, har därvid beräknats en flodavrinning av 1,0 sek.l. pr har; för avledande av denna vattenmängd erfordras, då lutningen på rörledningen föreslagits till 0,2:100, en inre diameter på ledningen av 7" / 17,5 cm. / varvid vattenhastigheten kommer att uppgå till 1,3 sek.m. 4 st slambrunnar skola nedläggas i ledningen, nämligen vid I+34, II+20, III och IV+94, för uppsamlande av dagvattnet från angränsande marker, varjämte vid framtida täckdikning av marken täckdikessystemen skola utmynna i dessa samlingsbrunnar. Rörledningen skall i sin nedre ända sluta vid punkt 0+90, där öppet avloppsdike skall vidtaga med botten 0,2m. under rörmynningens underkant. Öppna dikets bottenbredd genom den här förekommande bergskärningen skall vara 0,8 m. motsvarande den öppna bredden i byvägstrumman, som ingår i föregående alternativ.

Samlingsbrunnarna skola utföras av spåntad plank, 1,0 m. i fyrkant; deras botten skall ligga 0,6 m under botten av rörledningen från brunnen.

Kostnaden för torrlägningsarbetets utförande enligt alternativet med rörledning uppgår enligt bifogade kostnadsförslag till 1920:-kr. d.v.s. 200 kr. lägre än alternativet med öppet avlopp. Vid sådant förhållande, och då användandet av rörledning medför även i övrigt icke oväsentliga fördelar, såsom bekvämare brukning av marken och minskade underhållskostnader å avloppet, finna synemännen skäligen föreskriva, att arbetet skall ske enligt alternativet med rörledning, sådant detsamma blivit med grön beteckning å ritningarna angivet."

I 1919 års synehandlingar finnas intagna, förutom vad här ovan anförts, redogörelser för markundersökning, markvärdering, kostnadsfördelning ävensom bestämmelser rörande arbetets utförande, framtida underhåll m.m. Sålunda inhämtas att samtliga arbeten skola vara färdiga senast 10 år efter det syneförrättningen tagit åt sig laga kraft.

Under det att undersökningarna för denna förrättning pågått hava sökandena till förrättningen rörande arbetets utförande haft att anföra ungefärligen följande. Arbetsstyrelsen för företaget, som hade att utföra arbetet enligt det laga kraft vunnna förslaget trodde sig finna att det på grund av grundens beskaffenhet skulle bli avsevärt dyrare att nedlägga rör än vad vid förslagets uppgörande blivit beräknat och tvivlade därjämte

på att de föreskrivna rördimensionerna skulle vara tillräckliga att avleda vattenmängderna vid flodtillfällen. Arbetsstyrelsen lät därför gräva upp öppet dike i stället för täckt. Denna åtgärd motsatte sig delägaren Per Johan Karlsson och påyrkade att förslaget skulle följas. Då sålunda tvist uppstod angående arbetets utförande och det under pågående rättegång blivit utrett att det vid syneförrättningen år 1919 upprättade förslaget vore behäftat med brister i tekniskt hänseende beslöto sig delägarne Arvid Johansson och G.A.Svenssons sterbhus att begära förnyad teknisk utredning vid syneförrättning enligt vattenlagen.

Sedan sålunda undertecknad förrättningsman fått sig saken ålagd hava synemännen vid företagna undersökningar funnit följande.

Gatlidsgårdets flodområde utgör icke som vid förrättningen 1919 uppgivits omkring 30 hektar utan omkring 50 hektar. Rörande flodområdets utsträckning hänvisas till bilagda översiktskarta. Beräknas avrinningen till en sek.lit.pr hektar blir sålunda flodavrinningen 50 sek.liter. För avledande av denna vattenmängd erfordras enligt vanliga beräkningsgrunder ett rör med en inre diameter av 13" / 32,5 cm./ Då denna dimension icke förekommer i marknaden måste närmast större förekommande dimension beräknas d.v.s. 15".

Vid beräkningarna vid syneförrättningen 1919 har, förutom att flodområdet beräknats för litet, det felet blivit begånget att ett rör med inre diameter av 7" vid lutning av 02:100 beräknats avleda 30 sek.lit. då det enligt vanliga beräkningsgrunder icke kan

ett förslag till avdikning som medför den äskade torrläggningen utan oskäligen kostnad. Förslaget har därför uppgjorts till torrläggning av området medelst upptagande av öppet avlopp. Sökandena hava företett laga skifteshandlingar från mitten av 1800-talet vari finnes intagen bestämmelse att markägare inom Nävstads by har rätt att upptaga avloppskanal genom grannes ägor varvid grannen utan kostnad tillsläpper erforderlig jord. Före år 1919 fanns genom Gatlidsgärdet ett öppet dike som i dagen mätte en bredd av en meter och däröver. Synemännen anse att detta äldre dike med all sannolikhet med avseende till bredden var tillfyllest med hänsyn tagen till de fordringar på dikesläggning som voro rådande vid tiden efter nämnda laga skiftes genomförande. Ersättning för det intrång som breddning av diket och uppläggande av jordvallar medför finna synemännen därför böra utgå. Ersättningen för breddning skall utgå enligt den upprättade jordersättningslängden. Ersättning för den mark som åtgått till jordupplag skall utgå sedan arbetet blivit utfört och avsynat, varvid ersättning utgår efter areal och de jordvärden som finnas intagna i värderingslängden i den kolumn som upptager jordvärdena efter företagets utförande. Upplägges jord i hagmark eller annan icke odlad jord, som icke ingår i företaget skall jordvärdet vid beräkningen sättas till 80:- kronor per hektar. Den erforderliga uppmätningen skall verkställas av tvenne ojäviga män eller av statens lantbruksingeniör. Ersättning till Per Johan Karlsson, Tilda och Hilda Karlsson för försvårat brukande av deras i företaget ingående jord skall icke utgå enär öppet dike förr funnits genom marken och detta dikes breddning icke

kan anses medföra försvårat brukande av jorden. Företaget medför läggande av tvenne ägovägsbroar, en å Per Johan, Tilda och Hilda Karlssons mark samt en å Arvid Johanssons mark. Broarna skola läggas å plats som av jordägaren anvisas. Kan jordägaren ej bestämma platsen skall det stå arbetsstyrelsen fritt att göra detta. Företaget kan icke betungas med kostnader för ägovägsbroar av beständigare och därför dyrare material än de nuvarande broarnas, varför broarna skola utföras av trä. Broarna skola underhållas av delägarna gemensamt enligt samma grunder som gälla för grävningsskostnadernas fördelning.

Företaget skall underhållas i förslagsenligt skick därest delägare det fordrar varför rensning skall verkställas så fort någon delägare styrker behovet av rensnings vidtagande.

All dämning av diket är förbjuden.

Beträffande arbetsplan bestämma synemännen att företaget skall benämnas "Gatlidgårdets dikningsföretag av år 1928", att företaget får fullbordas sedan denna förrättning vunnit laga kraft och val av arbetsstyrelse företagits och styrelsens sammansättning anmälts till Länsstyrelsen i Kalmar län, att arbetet skall vara fullbordat senast inom två ^oår räknat från den dag denna förrättning vinner laga kraft, att företaget skall utföras i full överensstämmelse med det nu upprättade förslaget, att jordmassorna skola fördelas till ungefärligen lika storlek och godhet å ömse sidor om avloppet, att de ur avloppet uppkastade jordmassorna skola läggas minst 0,5 me-

ter från dikeskanten och att jordvallarna icke få läggas i branta-
ett
re lutning mot diket än 1:1, att jordvallarne skola genomgrävas på
oskä
de ställen där vatten rinner till diket på så sätt att vallarna
råde
icke hindrar ytvattnets fria avrinnande.

I övrigt skola gälla alla de bestämmelser som gi-
mels
vits vid 1919 års syneförrättning och som icke äro stridande mot
genc
vid denna förrättning givna föreskrifter.

Arbetet skall i brist på åsämjande utföras
i de
på entreprenad.

Beträffande uppskattning av båtnad och bestäm-
älde
med
melser rörande kostnadernas fördelning anse sig synemännen för-
vid
hindrade ändrande bestämmelser som i samband med den 1919 hand-
int
lagda och laga kraftvunna syneförrättningen fastställts.

Sålunda skola delägarne i företaget taga del i kostnader-
utg
na för företagets utförande i direkt proportion till de för de olika
mar
ägoområdena beräknade båtnadstalen. Här skall dock iakttagas att
och
vattenlagen föreskriver att icke sökande icke får betungas med dik-
fir
ningskostnad utöver den för hans jord beräknade båtnaden. Ägaren
den
till n:r 3 Nävstad kan sålunda icke åläggas bidra till dik-
ic
ningskostnaden med större belopp än 619:74 öre. I denna summa
ni
skall dock icke inräknas delaktighet i syneförrättningarna var-
sk
jämte sagda begränsning icke innebär att icke var och en delägare
Er
deltager i framtida underhållet i direkt proportion till båtnads-

talen.

Synemännen uppdraga åt sökanden Arvid Johansson i Nävstad adress Gullringen att mottaga och förvara till förrättningen hörande ritningar och handlingar. At samme man uppdrages att sammankalla delägarene till sammanträde för företagande av val av styrelse för företaget. Kallelse skall antingen skriftligen delgivas samtliga delägare minst en vecka före sammanträdet eller ock minst fjorton dagar därförut kungöras i Södra Vi sockens kyrka samt en av ortstidningarna. Härutinnan hänvisas till 7 kap. 64 § vattenlagen.

Synemännen anse sig böra framhålla att Per Johan Karlsson var sökande till 1919 års syneförrättning och då i egenskap av sökande bestämde dikesdjupet å sin jord. Med hänsyn därtill hava synemännen icke ansett sig berättigade minska dikesdjupet där diket går genom Per Johan Karlssons mark ehuru föreskrivet dikesdjup där icke tarvas för den torrläggningsåtgärd som vid denna förrättning påyrkats av de nuvarande sökandena.

Missnöje med detta utlåtande eller med förrättningen i övrigt kan anföras genom ingivande av besvärsskrivelse i tre exemplar till Söderbygdens vattendomstol, Stockholm, inom sextio dagar från denna dag räknat. Härutinnan hänvisas till 11 kap. 85 § vattenlagen.

Nävstad den 5 september 1928

Torsten Jönsson
Statens lantbruksingenjör.

Ch. Carlsson A. J. Karlsson

